

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Medit. III. De amore Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

Confidera II. Quantam in te fiduciam & amorem erga
 hanc SS. Caeli Reginam excitare debeant hae rationes, quàm-
 ego adeo avidè arripere, & sequi debeas S. Bernardi consilium
 in ser. de aqueductu sic loquentis: *Modicum illud, quod of-
 ferre desideras, gloriosissimis illis, & omni acceptione dignis-
 simi MARIÆ manibus offerendum tradere cura, si non vis
 sustinere repulsam.*

Confidera III. Quomodo ergo cultum hunc Marianum
 totis viribus prosequi, & continuare deinceps velis, maximè
 cum charitas ordinata suadeat, ut, dum aliorum saluti invi-
 gilas, tuam præ alijs assecuras; assecurare autem vel maximè
 possis per constantem SS. Deiparæ cultum, cum juxta S.
 Bernardum, *sicut ab ipsa despectus & aversus, necesse est, ut
 pereat; ita ad ipsam reversus, & ab ipsa respectus, impos-
 sibile sit, ut pereat.* An non ergo dices cum ipso ad tuos Sub-
 ditos: *Filii mei, hac peccatorum scala, hac mea maxima
 fiducia, hac tota ratio spei mea.* Colloquium ad Christum,
 rogando, ut filialem tibi affectum, quo ipse Matrem prose-
 cutus est, communicet, eamque tibi efficaciter iterum com-
 mendet dicens: *Ecce Filius tuus.*

MEDITATIO III.

DE AMORE DEI.

Textus S. Ignatij.

In primis duo notanda sunt. Primum, quòd amor ipse ab
 operibus magis, quàm à verbis pendet. Circa quæ verba no-
 tandum est, hoc ipso, quòd S. Pater dicat, *magis amorem ab
 operibus pendere, non omnino excludere velle, amorem af-
 fectivum, quo in amati bonitate quis complacet sibi, ei que
 iam ex animo gratulatur, atque adeo eidem conjungi desi-
 decat; sed hoc solum indicare voluisse, quòd amor affecti-
 vus solum non sufficiat ad Salutem, nisi etiam effectivus, qui
 in opus ipsum prodit, jungatur; nam, ut rectè S. Gregorius
 hom. 3. in Evang. advertit, *nunquam est amor DEI otiosus;
 operatur enim magna, si est; si verò operari renuit, amor
 non est, perfectus intellige.* Hinc Christus Joan 14. dixit:
*Qui habet mandata mea, & servat ea, ille est, qui diligit
 me.* Habent itaque se affectivus, & effectivus amor ad se in-
 Instr. VIII. R. vicem*

vicem, sicut Fides & Charitas; ac proin sicut Fides sine op
ribus mortua est, ita & amor affectivus sine effectivo. Un
quemadmodum olim Jchu 4. Reg. 10. cum dixisset ad Jon
dab: *Nunquid est cor tuum rectum, sicut cor meum cum co
de meo?* & Jonadab respondisset, *est.* Mox subjecit: *da mi
manum;* ita DEVS quoque sinceritatem affectus, & amorem
ex manu data, id est, secutis operibus cognoscit.

*Secundum notandum est, quod amor consistit in motu
facultatum, rerum, & operum communicatione, puta scien
tia, divitiarum, honoris, & boni cujuscunque; si enim
ipsum alteri communicat, & quodammodo unit amans, qu
ni & bona sua, quae minoris aestimat, libenter communicat.*

Oratio preparatoria praeimitur ex more.

*Prælude primum est, ut coram Domino, Angelis, Sa
disque omnibus mihi propitiis stare me videam.*

*Prælude secundum est, ut gratiam DEI efflagitem
quam beneficiorum ejus in me collatorum magnitudinem
perspiciens ad amorem, cultum, & servitium totum man
pendam.*

*Punctum primum sit, revocare in memoriam benefici
creationis, ac redemptionis, dona item particularia, seu
vata enumerare, & cum intimo affectu perpendere, quan
tum mea causa benignissimus DEVS egerit, atque per
ris; quantum mihi largitus sit de thesauris suis, quod
juxta divinum suum decretum & beneplacitum, seip
mihi, quantum potest, donare velit; quibus optime
vertar ad meipsum, & disquiram mecum, quae mea sunt
tes, & quid aequum, justumque sit, ut divina offeram, &
libeam Majestati, haud sane dubium, quin mea omnia
ferre debeat, ac meipsum cum summo affectu, & servitio
juscemodi vel similibus: *Suscipe, Domine, universam
tatem meam; accipe memoriam, intellectum, atque
tatem omnem: Quidquid habeo, vel possideo, mihi largi
es, id tibi totum restituo, ac tuae prorsus voluntati tradi
bernandum: amorem tui solum cum gratia tua mihi
& dives sum satis, nec aliud quid ultra posco.**

*Secundum erit, speculari DEVM in singulis existent
creaturis suis, & elementis quidem dantem, ut sint; plant
vero, ut vivant quoque per vegetacionem; animalibus
cam n*

ut sentiant; hominibus postremo, ut simul etiam intelli-
ant; inter quos accepi & ipse universa hac beneficia, esse,
sentire, sentire, ac intelligere, meq; templum quoddam suum
habere soluit, ad imaginem & similitudinem suam crea-
tum. Ex quorum omnium admiratione reflexus in me ipsum
erit, ut in primo puncto; vel melius, si quid occurrerit; id
quod in puncto etiam sequentibus erit factitandum.

Tertium est, considerare eundem DEVM, ac Dominum
propter me in creaturis operantem; & laborantem quodam-
modo, quatenus dat ipsis, conservatque id, quod sunt, ha-
bent, possunt, & agunt; qua omnia, ut supra, in mei consi-
derationem reflectenda erunt.

Quartum, prospicere, quo pacto munera & bona omnia
calidius descendunt, ut sunt potentia, justitia, bonitas, scien-
tia, & alia qualibet humana perfectio, terminis quibusdam
certis circumscripta, quae ab infinito illo totius boni thesau-
ri, sicut lumen à Sole, & ex fonte aqua derivantur. Ad-
denda superest reflexio praedicta in mei circumspeditionem.
Colloquium etiam in fine fiet terminandum cum Patre
viver.

Hucusque S. Ignatii textus, qui, si non sufficiat, poteris
tandem materia, praemissis iisdem praeludijs, sic in puncta di-
vidi simulque, quidquid ad amoris rationem pertinet, cla-
re cognosci.

Punctum I.

Considera 1. Quantopere te DEVS ad sui amorem allice-
re conatus sit, quamque graves ad se amandum causas obtu-
lerit, dum scilicet beneficia, quae tibi contulit, perfectissimo
modo exhibuit; nam 1. beneficium creationis spectando
perfectissimum gradum ontis, scilicet facultatem intelligen-
ti contulit, teque à Christianis Parentibus, & in fide Catho-
lica educari voluit. 2. beneficium Redemptionis exhibuit
per incarnationem & Passionem, ac mortem Filij, cum uni-
cum suspirium suffecisset. 3. Vocationis beneficium con-
tulit vocando te ad perfectissimum & dignissimum Sacerdo-
tij Ordinem. 4. Iustificationis beneficium executus est
per infusionem gratiae, quae post lumen & visionem beatifi-
cam nullam reperitur perfectior qualitas. 5. Ipsius Glori-
ficationis

ficationis beneficium per lumen gloriæ & visionem beatitudinem perficiet, quibus nullum accidens perfectius ipse creator DEVS producere potest.

Confidera II. Si iuxta commune axioma æquum est, ut quâ mensurâ quis alteri beneficium aut amorem meretur, eodem alter quoque gratitudinem & amorem mutuum meretur, quantopere tu ad DEVM amandum excitari debeas, te ab eo prius tantopere dilectum agnoscis; an non tuum in parte socordiam fateberis, & cum S. Bernardo exclaimabis: *Amat charitas, amat immensitas, & nos respondemus cum mensura?*

Confidera III. Quomodo errorem tuum corrigere, & nunc cum S. Augustino in has voces erumpere velis: *Servus amavi, ô pulchritudo tam antiqua & nova, serò te amavi intus eras, & ego foris: tu mecum eras, & ego tecum eram.* Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Confidera I. In quibus præcipuè officijs verus amor consistat, videlicet 1. *In summa æstimatione*: ut neminem præter ipsum æstimes, & desideres, quemadmodum Thomas Kemp. l. 2. c. 5. hortatur dicens: *Nil magnum, nil altum, nil gratum, nil acceptum tibi sit, nisi purè DEVS, aut DEO sit; amans quippe DEVM anima sub DEO despicitur & versa; hoc enim est DEVM toto corde diligere.* 2. *In memoria DEI*: ita, ut, quemadmodum S. Bernardus c. 6. dicit. loquitur, *omne tempus, quo de ipso non cogitas, perdes se te computes;* sicut enim nullum est momentum, quo ipse non utatur, vel fruatur bonitate & misericordia DEI, nullum debet esse momentum, quo eum præsentem non habeat in memoria. 3. *In continuo studio ipsi beneplacito* sicut suavit Apostolus 1. Cor. 10. dicens: *Sive manducatis, sive bibitis, sive aliud aliquid facitis, omnia in gloriam DEI facite.* Et re ipsa præstitit S. Ignatius Loiola, de quo Romana testatur, cum tanto erga DEVM amore flagitaret, rota die illum exquireret, & nihil aliud cogitaret, nihil alio loqueretur, nihil aliud cuperet, quàm placere DEO, & temperare ejus voluntati. Unde Sponsus Sponsam Cantabat: *Pone me ut signaculum super cor tuum: pone*

signaculum super brachium tuum. Et hoc est totâ animâ & viribus diligere, dum scilicet omnes animæ potentia & vires ad quærendam DEI gloriam & beneplacitum ordinantur. 4. *In generosa resolutione quid vis pro DEO patiendi.* Ita ut cum Apostolo ad Rom. 8. dicere audeas: *Quis me separabit à charitate DEI?* & cum S. Teresia *mori aut pati:* vel cum S. Maria Magdalena de Pazzis *purum fel,* id est, tribulationes sine consolatione exoptes.

Considera II. Quàm perfectè hæc omnia officia ij, qui carnaliter se mutuo amant, exequantur; quàm assiduò simul convivere, & conjungi, & colloqui cupiant, & quærant: quàm assiduam sui memoriam gerant: quàm ardentè exoptantur, quæ Amato beneplacere uerunt: quàm fortiter resistant ijs, qui separationem facere volunt; potuerunt ergo illi, & tu non poteris? an amor infuiti boni non poterit, quod amor particulæ boni creati tam facilè præstat?

Considera III. Quomodo tu hæc officia hætenus præstiteris, & præstare deinceps velis, tantò scilicet perfectiùs, quanto magis te ad amorem tantum obligatum esse, in prior puncto didicisti. Colloquium ad B. Virginem velut Matrem & fontem pulchræ dilectionis.

Punctum III.

Considera I. Quos fructus ex tali amore sperare possis, nimirum ut dicere cum Salomone Sap. 7. queas: *Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis bonestas per manum illius, & letatus sum in omnibus, quoniam antecedebat me ista Sapientia, seu charitas divina.*

Considera II. Cum triplex plerumque bonum assignetur ab Ethicis, utile scilicet, honestum, & delectabile, quàm compositè hæc tria bona per amorem seu charitatem divinam communicentur. Nam 1. bonum utile quod attinet, *si pietas ad omnia utilis est,* teste S. Paulo 1. Tim. 4. *promissionem habens vite* (id est, omnium necessariorum vel conducen- tium ad vitam jucundè & quietè transigendam) *qua nunc est, & futura;* à, teste S. David Ps. 32. *nihil deest timentibus DEUM,* quanto minus deesse aliquid patietur ijs, qui diligunt illum: ut adeò meritò dixerit S. Basilius in Hexam. *Thesaurus indeficiens est amor divinus, quem, qui habet,*

dives est: quo, quicumque caret, pauper est. 1. bonum
 nestum quomodo cum amore obveniat, breviter indicavit
 Augustinus, dum dixit: *Hoc es, quod diligis; si terram dili-
 gis, terra es; si DEVM diligis, quid sis, ut discam?* Deinde
 Hinc Hugo de S. Victore de laude charitatis differens, ait
 inquit, *quid majus in laudem tuam dicere possim, quam
 DEVM de celo trahere, & hominem de terra ad calorem
 here dicaris. Magna virtus tua, ut per te ad hoc usque
 militetur DEVS, & usque ad hoc exaltetur homo.* 3. De
 que quantopere bonum delectabile secum afferat amor
 vinus, S. Augustinus propria experientia doctus testatur
 l. 9. Conf. c. 1. ait: *Quam suave mihi subito factum est
 vere suavitatibus nugarum, & quas amittere metui-
 rat, jam dimittere gaudium erat; eiciebas enim eas
 Geratu, & summa suavitatis, eiciebas eas, & intrabas
 omni voluptate dulcior, sed non carni & sanguini; omni
 ce clarior, sed homini secreto interiori; omni honore
 mior, sed non sublimibus in se. Unde merito Thomas
 l. 3. c. 10. pronuntiavit: *Verè ineffabilis dulcedo con-
 plationis tua, quam largiris amantibus te.* Et iterum
 c. 8. *Esse cum IESU dulcis est Paradisus.**

Considera III. Quam pretiosi sint hi fructus, digni-
 que, propter quos cum Sponsa Cant. 7. dicas: *Ascende
 palmam* (id est, victoriam amoris inordinati erga te
 ens) *& apprehendam fructus ejus.* ut experiri eorum do-
 dinem merearis, & cum eadē Sponsa dicere Cant. 2. *Sub
 illius, quem desideraveram sedi, & fructus ejus dulcis
 tui meo.* Audi ergo invitanti te illis Eccl. 24. *Transite
 ad me omnes, qui concupiscitis me, & a generationibus
 meis adimplemini; Spiritus enim meus super mel
 eis, & hereditas mea super mel & favum.* Colloquatur
 Christum.

CONSIDERATIO DE PROPOSITORVM EXECPTIONE

Considera I. In quibus præcipuè capitibus propositio
 consistant, in sequentibus videlicet 1. Ut cum S. Paulus
 manium, quæ retrò sunt obliuiscaris, & nihil de præterito
 ra tua, nisi pudorem, dolorem, & fervorem retineas, dicitur

fidio cum S. Davide Psal. 78. *Domine, ne memineris iniquitatum mearum antiquarum, sed cito anticipent me misericordia tua, quia pauperes facti sumus nimis. Adjuva me Deus salutaris noster, & propter gloriam nominis tui, Domine, libera nos, & propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum.* 2. Ut totum ad anteriora te convertens, novo fervore ad *agendum*, id est, ad actiones tuas quotidianas rite perficiendas *sustinendum*, & *abstinendum*, ad majorem Dei gloriam incumbas, illud pij Authoris monitum l. 1. c. 25. temperin mente habens: *Vigila super teipsum, excita teipsum, admone teipsum. & quicquid de aliis sit, non negligas teipsum.* 3. Ut altè menti infixum habeas Siracidis c. 29. consilium: *Recupera Proximum secundum Virtutem tuam, & cave, ne incidas, in pericula scilicet, & mala, è quibus alios eripere conaberis.* 4. Ut quemadmodum Philolophus ille Regi, quid sibi ad felicitatem deesse credat, querenti respondit, *nihil nisi clavum constantia deesse*: ita teem tu de propositis tuis à Christo & Directore tuo dictum credas, idèoque hunc clavum à DEO, à quo omne bonum, & donum perfectum descendit, teste S. Jacobo c. 1. assiduo petas, mediàque paulò post præscribenda sedulo adhibeas.

Considera II. Causas, ob quas hæc proposita tua singulari cum diligentia exequi debeas, quia scilicet DEO & Sanctis *summum beneplacitum*, tibi *summum* in hac & altera vita *gaudium*; Proximo verò tuo, id est, viventibus & defunctis *summum auxilium* per talem executionem præstabis, ut merito hæc tria motiva veluti triplicem funiculum, qui difficiliter rumpitur, sed potius vehementer ad talem executionem obstringit, intueri, & à Christo tibi de propositis tuis dictum existimare debeas: *Hoc fac, & Vives.*

Considera III. Quæ media ad hanc executionem adhibere debeas, sequentia nimirum 1. Ut firmiter credas, proposita tua non nisi semen esse, ac proinde sine influxu Solis cælestis incrementum accipere non posse, idèoque hunc influxum per crebras orationes sedulo petendum esse. 2. Ut pariter tibi persuadeas, verissimum esse Thomæ Kempensis l. 1. c. 25. axioma: *Tantum proficies, quantum tibi &im attuleris*; atque adèò ad hanc victoriam totis viribus incumbas. 3. Ut brevem tibi vitæ tuæ cursum circumseribas, & vitam

tuum velut mercatum seu Nundinas intuearis, ideoque illud Siracidis monitum c. 9. in mente semper habeas: *Quidam que potest facere manus tua, instanter operare, quia nemo plus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud invidiosos, quò tu properas.* Prima ergo cura sit, ut bonam temporis rationem habeas, credens, nihil eo esse pretiosius, propter ea, quæ ad majus Dei obsequium, tuumque, ac proximi profectum fieri possunt; unde perdere vel minimam partem temporis est aliquem vitæ aut talentorum usum perdere, quæ talenta quò nobiliora sunt, tantò major & reprehensibilior est peritura temporis, maxime cum, si semel lapsum est, recuperare nequeat, sed id, quod crastino die fieri potest, crastino deestur. 4. Ut per frequentes recollectiones proposita tua ad duò renoves; nam, ut pius Asceta l. 1. c. 19. rectè advertebat: *secundum propositum nostrum cursus profectus nostri spiritus nim fortiter proponens sepe deficit, quid illi, qui raro minus fixè aliquid proponit.* Certè quantopere hoc medium conducatur ad profectum, pulchrè indicavit S. Gregorius l. 1. moral. c. 2. dicens: *Animus noster, dum igne amoris excandescit, semper in se servat charitatem pulchritudinis quotidianam innovatione fervoris; nescit enim mens per teporem veterascere, qua studet per desiderium semper innovari.* Hinc namque per Paulum dicitur. *Renovamini spiritu mentis vestra.* Hinc Psalmista, qui ad perfectionis culmen jam pervenerat, quasi inchoans dicebat: *Dixi, nunc cessabo, quia si lassescere ab inchoatis bonis nolumus, salde necesse est, ut inchoare nos quotidie credamus.*

Materia Lectionis.

Ex libello de imitatione Christi legatur l. 3. c. 21.

Ex libro Ascetico & Historico unum, alterumve capitulum.

Ex libello Exercitiorum Regulæ seu notanda de scrupulis, quæ quidem in compendio ad sequentes tres revocari possunt.

Regula I.

Duplex est species scrupuli. Prior est scrupulus improprie dictus, cum ex proprio judicio aliquid censetur esse peccatum, quod non est tale, ut cum quis crimini sibi vertit, culpam ex palcis formatam calcasse; & hic scrupulus utpote erroris